

اسلام تشکیکی با تأکید بر اصالت فطرت

چکیده محتوایی

بیان محتوا (دکتر اسداف): اگر فقط دین اسلام حق است که هر کس باید به آن ایمان آورده و مطابق شریعت اسلامی عمل کنند، ولی چون هدایت الهی در سرشت خود بشر نیز مخصوصاً در مسائل اخلاقی تجلی یافته است، افراد ناآگاه از حقانیت اسلام از هدایت تشکیکی الهی بهره مند می شوند. پس هر کسی به اندازه ای حق است. پس کسی حتی از روی عناد اسلام را انکار کند، باز هم چنین شخصی کافر مطلق حق و ارزشهای اخلاقی نیست، زیرا چنین شخصی کافر به مجموعه ای از اسلام است، نه کافر به تمام ارزشهای اسلامی. مثلاً چنین شخصی، اگرچه خدا را قبول نمی کند، و لکن خوب بودن احترام به والدین و محبت به فرزند خود را منکر نیست، پس چنین آدمی کافر مطلق نیست، بلکه مسلمان نسبی است. پس می توان گفت، آیاتی همانند مربوط به ایمان مؤمنین و آیات مربوط به متقین، تا دلیل بر خلافشان نباشد، فقط شامل مسلمانان نمی شود، بلکه شامل تمام بشر می باشد. زیرا تمام انسانها با توجه به هدایت فطریشان مسلمان نسبی، مؤمن نسبی و متقی نسبی هستند. اما شریعت در ادیان، همچنین در اسلام، برای تأیید کلیات، تکمیل جزئیات و تقویت فطرت است و همینطور ادیان، ضمانت اجرایی دارند. ولی تمام کلیات اصولی و اخلاقی را خود فطرت دارا است. حتی پیامبر اسلام، علت بعثت خود را اتمام مکارم اخلاقی می شمارد نه ایجاد مکارم. زیرا تمام مکارم اسلامی در فطرت موجود است و فطرت بشر نیز مورد تأیید الهی است. ناقدین (حجت الاسلام دکتر عباسی، حجت الاسلام دکتر سهرابی):

- ایجاد ارتباط منطقی میان فطرت توحیدی همگانی و اسلام همگانی (با توجه به اینکه فطرت، تکوینی است؛ ولی اسلام، امری اختیاری است)
- خلط اسلام تشکیکی با تشکیک در انزال دین و احکام پنج گانه
- نام نظریه جدید است؛ ولی این نظریه، مبالغه ای است در شمول گرایی که البته دلایل ارائه شده، آن را تأیید نمی کند.
- از ضرورت وجوب هدایت الهی که از طریق هدایت تکوینی و تشریحی تأمین شده است، نمی توان به توسعه اسلام بر همه انسان ها رسید.
- برخی از شواهد ارائه شده، ناشی از برداشت ناصواب از مستندات است؛ همچون نوع تفسیر: یا ایها الذین آمنوا آمنوا
- خلط تشکیک در تکوین و تشکیک در تشریح و خلط در معنای تشکیک و مراتب (تشکیک، اتصال در مرتبت است نه صرف ذومرتبه بودن)
- مخالفت با ضروریات فقهی و تعاریف رایج از اسلام (منوط بودن به پذیرش شهادتین)
- خلط میان فطرت و اسلام
- انبیا تنها متذکر نیستند، برخلاف آنچه در نظریه آمده است.
- خلط میان اسلام اصطلاحی و اسلام به معنای تسلیم
- آیات قرآن، اسلام را حادث و هدایت را در پی آن می داند.
- تفسیم به کفر و اسلام، اختصاص به اسلام ندارد.
- فطرت توحیدی، تکوینی است و اسلام اختیاری است، لذا این دو متفاوتند.
- واجب و حرام نمی توانند در یک سلسله مراتب قرار بگیرند.
- لازم است نظریه برای ارائه، متکی به استدلال مشخص و مستندات قرآنی و روایی باشد.
- نظریه ارائه شده، مؤید نسبیت است؛ لذا لازم است به منظور جلوگیری از نسبیت، نظام مند و روشمند شود.

مدیر کرسی (حجت الاسلام دکتر کمال عزت): جمع بندی مطالب ارائه شده در کرسی